

Otázky pro 1. ročník HN

1. pololetí

1. Zvuk hudební a nehudební

Zvuk je vše, co slyšíme. Zvuky rozdělujeme na **hudební** a **nehudební**.

zvuk nehudební: např. rána dveřmi, rachot motoru, hřmění, klepání a jiné

zvuk hudební: hra na nástroj, zpěv

2. Tón a nota

Tón – má určitou výšku, kterou můžeme napodobit zpěvem nebo hudebními nástroji.

Vlastnosti tónu: délka (dlouhý, krátký)

síla (silný, slabý)

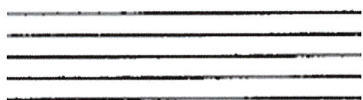
barva (jasný, temný, ostrý, sametový ...)

výška (hluboký, vysoký)

Nota je zapsaný tón.

3. Notová osnova

Do notové osnovy se zapisují noty. Notová osnova má **5 linek a 4 mezery**, počítáme je zdola nahoru.

4. Houslový klíč

Houslový klíč odemyká notovou osnovu. Říká se mu G klíč, protože objímá druhou linku, kde leží nota *g*. Je určen pro zapisování not středních a vysokých.

5. Hudební abeceda = stupnice C dur

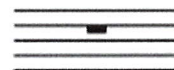
Hudební abecedu musí z paměti znát každý hudebník, a to i pozpátku !!! Je to řada osmi tónů po sobě jdoucích: **c, d, e, f, g, a, h, c**

6. Délky not a pomlk

nota celá: prázdná hlavička, bez nohy, **trvá na 4 doby**

pomlka celá: visí (jako prádlo na šňůře) na 4. lince, **trvá na 4 doby**

nota půlová: prázdná hlavička s nohou, **trvá na 2 doby**

pomlka půlová: leží na 3 lince, **trvá na 2 doby**

nota čtvrtová: vyplněná hlavička s nohou, **trvá na 1 dobu**

pomlka čtvrtová: vypadá jako blesk, **trvá na 1 dobu**

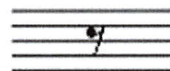

nota osminová: vyplněná hlavička s nohou a praporkem,

nebo spojená s kamarádkou tzv. trámcem, **trvá na půl doby**

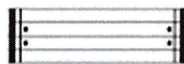

pomlka osminová: vypadá jako háček, **trvá na půl doby**

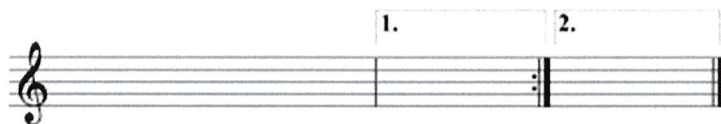

7. Repetice, prima volta, sekunda volta

Repetice (čti repetyce) = opakování

Prima volta (první obrat) je část skladby, za níž následuje repetice. Tato část se při opakování přeskočí a pokračuje se další částí, kterou nazýváme **sekunda volta** (druhý obrat).

8. Posůvky a jejich funkce

křížek - zvyšuje notu o půl tónu nahoru a přidá jí koncovku *is* (např. fis, cis)

béčko - snižuje notu o půl tónu dolů a přidá jí koncovku *es* (např. hes, des)

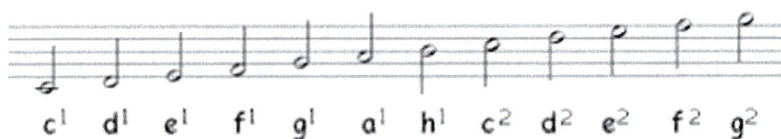
odrážka - ruší platnost křížků a béček

9. Stupnice

Stupnice je řada tónů, které jdou postupně za sebou.

Základní durovou stupnicí je **C dur** (začíná od tónu C – viz hudební abeceda). Stupnice začínající od jiných tónů už musí využívat křížky nebo béčka, aby správně zněly.

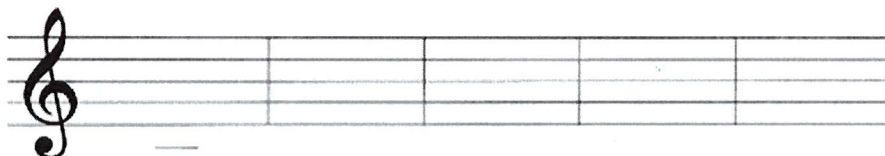
10. Noty v notové osnově od c1 – g2

2. pololetí

11. Takt, druhy taktů

Taktová čára je čára, která rozděluje notovou osnovu na takty.

Takt je vzdálenost od jedné taktové čáry ke druhé. Takty jsou vlastně takové domečky pro noty a pomlky.

Takt čtyřčtvrtvový $\frac{4}{4}$ obsahuje 4 doby, (počítáme na 4 doby). Také se mu říká takt celý (C).

Takt tříčtvrtvový $\frac{3}{4}$ obsahuje 3 doby, (počítáme na 3 doby)

Takt dvoučtvrtvový $\frac{2}{4}$ obsahuje 2 doby (počítáme na 2 doby)

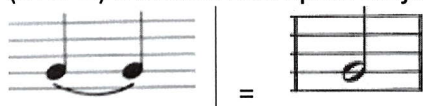
POMŮCKA: Vrchní číslo taktu nám vždy říká, na kolik dob máme počítat.

12. Legato, ligatura

Legato (čti legátó = vázaně) je oblouček, který spojuje noty různé výšky.

Ligatura (čti ligatúra) je oblouček, který spojuje noty stejné výšky. Délky těchto not se sčítají a hrají bez přerušení. Noty G1 spojené obloučkem v příkladu níže budou tedy trvat 2 doby (1+1=2) a budou znít úplně stejně jako jedna nota půlová.

13. Základní dynamická znaménka

f (forte) = silně

mf (mezzoforte, čti mecoforte) = středně silně

p (piano, čti pijáno) = slabě

14. Tempo

Tempo je rychlost, jakou má být skladba hrána nebo zpívána.

15. Pořadí křížků a béček

V hudbě používáme 7 křížků a 7 béček v jasně stanoveném pořadí:

Křížky: **fis, cis, gis, dis, ais, eis, his**

(veršovaná pomůcka: Fis, cis, gis, dis, ais, eis, his – příští týden rychle zmizí!)

Béčka: **bé (hes), es, as, des, ges, ces, fes**

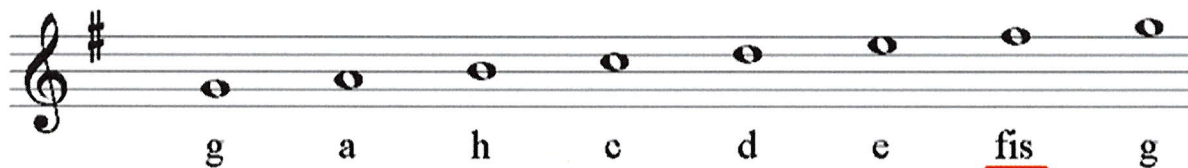
(veršovaná pomůcka: Bé, es, as, des, ges, ces, fes – sejdeme se zase dnes.)

16. Předznamenání

Předznamenání nalezneme vždy na začátku notového řádku za houslovým klíčem. Jedná se o vypsání křížky nebo béčka, které budeme v dané skladbě potřebovat ke správnému zahrání nebo zazpívání. (Skladby složené z not stupnice C dur nemají předznamenání, nepotřebují tedy křížky ani béčka.)

Např. stupnice G dur potřebuje v předznamenání jeden křížek k tomu, aby správně zněla.

G-dur 1# fis

Např. stupnice F dur potřebuje v předznamenání jedno béčko k tomu, aby správně zněla.

F-dur 1b bé

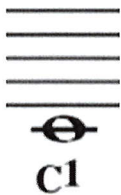

17. Akord

Akord je souzvuk nejméně tří různých tónů. Pomocí akordů se tvoří hudební doprovod většiny písní. Základní akord se tvoří na 1., 3. a 5. stupni stupnice. Ve stupnici C dur tvoří tento akord tóny *c, e, g* (*c, d, e, f, g, a, h, c*).

18. Pomocné linky

Pomocné linky používáme pro noty, které se nevejdou do notové osnovy. Tyto linky mohou být nad i pod notovou osnovou. Např. nota C1 se píše na první pomocnou linku pod notovou osnovou.

19. Noty nad notovou osnovou do c3

Noty a², h², c³ využívají pomocné linky nad notovou osnovou a doplňují kompletní řadu not od c¹ – c³ z otázky č. 10.

a² h² c³

20. Basový klíč

Basový klíč se používá k zápisu a čtení not hlubokých. Basovému klíči se říká F klíč, protože se píše od 4. linky, kde leží nota *f*. Tento klíč používají klavíristé a hráči na hluboko znějící hudební nástroje.

21. Zápis křížků a béček k notám

Každá nota s křížkem získá koncovku – *is* (např. c + is = cis)

Každá nota s béčkou získá koncovku - *es* (např. c + es = ces)

